

Studiewijzer Nationale Opleiding MediaCoach Jeugdzorg

Inleiding

Sinds 2007 leidt de Nationale Academie voor Media en Maatschappij jeugdprofessionals op tot MediaCoach vanuit de Nationale Opleiding MediaCoach (NOMC). Deze vakopleiding ligt in het verlengde van het advies dat de Raad voor Cultuur in 2005 - 'Mediawijsheid, op weg naar nieuw burgerschap'¹ - uitbracht aan de Tweede Kamer. Daarin adviseert de Raad om in Nederland MediaCoaches op te leiden met als doel het verbeteren van de mediawijsheid van de jeugd. Intussen wordt de opleiding ondersteund door de Europese Commissie vanuit het Leonardo Da Vinci fonds². Op dit moment zijn er al meer dan 850 Nationaal MediaCoaches opgeleid in vooral onderwijs, bibliotheek/mediatheek. Bovendien zijn er steeds meer ZZP'ers als zelfstandig Nationaal MediaCoaches actief. Al snel bleek dat Jeugdzorg een eigen, specifieke opleiding tot MediaCoach behoeft. In 2011 vonden er op initiatief van de Academie de eerste gesprekken plaats om de speciale jeugdzorg thema's m.b.t. jongeren en media te benoemen en de vraag te inventariseren. In 2012 vond een tweetal expertmeetings plaats met diverse jeugdzorg medewerkers en betrokkenen, waarna in het najaar van 2012 een Adviesraad Nationale Opleiding MediaCoach Jeugdzorg werd samengesteld (zie verder). De opleiding wordt georganiseerd in nauwe samenwerking met het Nationaal Zorg College NZCO.³ Het Nationaal Zorg College richt zich als opleidingsinstituut op onderwijsvernieuwing in de zorg. Drie belangrijke uitgangspunten hierbij zijn verhoging van arbeidsmotivatie, kwaliteitsverbetering én het bevorderen van deskundigheid van medewerkers in de zorg.

Doelstelling Nationale Opleiding MediaCoach Jeugdzorg

De Nationale Opleiding MediaCoach Jeugdzorg is qua niveau een post-HBO opleiding, het blijkt dat de opleiding goed te volgen is voor deelnemers met een MBO-opleiding en enkele jaren werkervaring. De opleiding wordt georganiseerd door de non-profit Nationale Academie voor Media & Maatschappij⁴ met als doelstelling het verbeteren van de mediawijsheid van jeugdzorgprofessionals zodat zij in staat om de nieuwste (media)ontwikkelingen voor de doelgroep

¹ www.cultuur.nl

² http://ec.europa.eu/education/lifelong-learning-programme/doc82_en.htm

³ Nationaal Zorg College: www.nzco.nl

⁴ www.mediaenmaatschappij.nl

jeugd te kennen en te doorgronden, en op professionele en innovatieve wijze media-mogelijkheden toe te passen in de eigen werkpraktijk. De Nationaal MediaCoach Jeugdzorg kent de nieuwe mediacomponenten van bekende zorgthema's en is in staat om de mediawijsheid van jeugd en collega's te verbeteren. *Mediawijsheid is de combinatie van kennis, vaardigheden en mentaliteit die mensen nodig hebben om zich bewust, kritisch en actief te kunnen bewegen in deze fundamenteel gemedialiseerde wereld.* De Nationale Academie voor Media en Maatschappij volgt diverse procedures welke te vinden zijn op onze website www.nomc.nl (De Opleiding, Procedures).

Studenten aan de Nationale Opleiding MediaCoach Jeugdzorg

De opleiding is gericht op mensen die werkzaam zijn in de jeugdzorg. De opleiding is maatschappelijk breed georiënteerd en is gericht op een samenwerking tussen alle betrokken partijen. Deze samenwerking komt tijdens de opleiding al tot stand omdat de deelnemers afkomstig zijn uit allerlei vakgebieden en regio's. Op de website vindt u diverse quotes van deelnemers van de (reguliere) opleiding.

Adviesraad, branche-erkend en Europees ondersteund

De Nationale Academie voor Media en Maatschappij en de opleiding zijn branche-erkend en aangesloten bij Mediawijzer.net, het door de overheid (ministerie OCW) opgezet mediawijsheid expertisecentrum. De Nationale Academie voor Media en Maatschappij staat geregistreerd in het Centraal Register voor Kort Beroeps Onderwijs (CRKBO), na de audit uitgevoerd door een officiële instantie aangewezen door de Nederlandse overheid. Om de opleiding zo praktijkgericht mogelijk te maken en te houden is er een Adviesraad samengesteld, welke het curriculum van de opleiding heeft vastgesteld. Deze Adviesraad bestaat uit:

1. Anniek Verhagen, projectleider Gay and School/APS
2. Reinu de Raaf, Teammanager Halt Hollands Midden Haaglanden
3. Wico Mulder, jeugdarts GGZ GGD Amsterdam
4. Irene Muller, directeur Nationaal Zorg College
5. Ben Baan, Hogeschooldocent/onderwijskundige Seminarium voor Orthopedagogiek/HU
6. Enny Groenenberg, oud-maatschappelijk werkster intramurale gezondheidszorg Alkmaar e.o.
7. Sonja Heijkamp, sociaal pedagogisch hulpverlener/maatschappelijk werker SGLVG, eigenaar van Twitter account @twulpverlener ('de hulpverlener op Twitter')
8. Jolande Bisschop. Hogeschooldocent Seminarium voor Orthopedagogiek/HU
9. Kristian Harmelink, schoolwijkagent, docent sociale media in het onderwijs

10. Mina Ouaoirst, zelfstandig gecertificeerd Nationaal MediaCoach, workshopdocent audiovisuele vorming. Filmmaker van o.a. de documentaire Ghetto Girls (2006) welke op het Filmfrontfestival (2008) de eerste prijs won in de categorie documentaire
 11. Emiel van Beers, docent HBO-SPH AudioVisuele Vorming, gecertificeerd Nationaal MediaCoach, regionaal medewerker Europa KinderHulp
 12. Sandra Vervoort, Medewerker O&T, coördinator stagebureau Spirit! Jeugdzorg Amsterdam
- Zie voor meer informatie: www.mediaenmaatschappij.nl / www.mediacoachjeugdzorg.nl

Opleidingsprogramma en kosten

De Nationale Opleiding MediaCoach Jeugdzorg duurt 3 maanden, bestaat uit 10 sessies van 3,5 uur en vindt plaats op een centrale locatie in Nederland, meestal in Utrecht. Elk kwartaal start een nieuwe opleiding op woensdagmiddag. Tevens wordt de opleiding ('in company') regelmatig op locatie georganiseerd op uitnodiging van verschillende organisaties. Het programma wordt daarbij op aanvraag aangepast aan specifieke doelgroepen. Kosten voor deelname aan de reguliere opleiding zijn vastgesteld op € 1.695,- per persoon, inclusief studiematerialen, examen (en eventueel eenmalig herexamen) en certificaat, maar exclusief de boeken op de verplichte literatuurlijst (geraamde kosten € 65,-).

Jaarlijks terugkomprogramma

Op basis van de snelle mediaontwikkelingen wordt gezorgd voor continue bijscholing van gecertificeerde Nationaal MediaCoaches Jeugdzorg. Nationaal MediaCoaches nemen dan ook deel aan een jaarlijks terugkomprogramma, dat recht geeft op jaarlijkse verlenging van het certificaat. Het terugkomprogramma bestaat uit een landelijk Nationaal Mediawijsheid Congres in het voorjaar (alsmede 2 alternatieve data) en een regionale terugkomdag in het najaar, die elk 125 euro kosten.

Certificaat Nationaal MediaCoach Jeugdzorg

Het programma wordt afgesloten met een examen (zie hieronder) dat wanneer het succesvol wordt afgerond, recht geeft op het officiële certificaat Nationaal MediaCoach Jeugdzorg en (voor de instelling of – eigen- bedrijf) het Nationaal Keurmerk Mediawijsheid.⁵

⁵ www.nomc.nl/keurmerk

Nationale Keurmerk Mediawijsheid

Het Nationale Keurmerk Mediawijsheid geeft aan dat een organisatie het belang van de ontwikkeling van mediawijsheid bij jeugd, ouders en andere volwassenen onderkent en dit in het beleid heeft opgenomen. Deze organisatie heeft een gecertificeerd Nationaal MediaCoach Jeugdzorg in dienst als professioneel aanspreekpunt en initiator van media(wijsheid)gerichte projecten. De Nationaal MediaCoach Jeugdzorg heeft de Nationale Opleiding MediaCoach Jeugdzorg succesvol afgerond en neemt elk jaar deel aan het terugkomprogramma.

Examen

De examentoets bestaat uit een theoretisch en een praktijkdeel, welke worden nagekeken aan de hand van de door de Nationale Academie voor Media en Maatschappij vastgestelde toetsingskaders. Eventuele noodzakelijke vragen over de gemaakte examentoets worden behandeld door de docenten of de examencommissie. Na het behalen van het officiële certificaat krijgen Nationaal MediaCoaches Jeugdzorg een eigen digitaal paspoort dat toegang biedt tot de site van de opleiding, waar zij een schat aan actuele informatie, materiaal en adviezen kunnen vinden en waar zij in contact kunnen komen met collega MediaCoaches uit heel Nederland. Ook kunnen zij vanaf dat moment deelnemen aan de landelijke projecten die regelmatig door de Academie worden georganiseerd.

Geschillenregeling

De Nationale Academie voor Media en Maatschappij biedt tevens een geschillenregeling met een onafhankelijke geschillencommissie, waar deelnemers terecht kunnen met klachten over de opleidingen, trainingen en examens. U vindt de geschillenregeling op via www.mediaenmaatschappij.nl (De Academie/ Procedures).

Studiebelasting

Studenten aan de Nationale Opleiding MediaCoach Jeugdzorg besteden *gemiddeld* tussen de 5 en 7 uur per week aan lezen, studeren en het maken van thuisopdrachten. Tijdens de opleiding wordt door de studenten thuis gewerkt aan het opstellen van een professioneel 'beleidsplan mediawijsheid', waarmee zij na de opleiding direct aan de slag kunnen in hun werkpraktijk. Tijdens de opleiding worden door de docenten (tevens op vraag van de studenten) studierichtlijnen gegeven. De docenten zijn elke sessie een half uur van tevoren aanwezig voor individuele studiebegeleiding.

Competenties Nationaal MediaCoach Jeugdzorg

De Nationaal MediaCoach Jeugdzorg beschikt na de opleiding over een breed scala aan competenties, die zijn gebaseerd op het ontwikkelen van kennis, diverse vaardigheden, visie en mentaliteit. Tijdens de opleiding ligt de nadruk op het vertalen van deze competenties in meetbare en effectieve projecten, waardoor de Nationaal MediaCoach Jeugdzorg straks aantoonbaar succes behaalt in de eigen werkomgeving.

1. Kennis

De Nationaal MediaCoach Jeugdzorg beschikt na afronding van de opleiding over de benodigde kennis van mediawijsheid als begrip, maar is ook op de hoogte van relevante mediawijsheid-projecten in binnen- en buitenland. Daarnaast heeft de MediaCoach kennis van alle belangrijke mediathema's die een maatschappelijke discussie veroorzaken. Daarbij worden verschillende opinies behandeld, waardoor de MediaCoach een genuanceerd beeld krijgt van de stand van zaken. De Nationaal MediaCoach Jeugdzorg heeft kennis van de meest actuele ontwikkelingen op het gebied van media- en informatietechnologie, relevante wetenschappelijke bronnen, artikelen en onderzoek. Na afronding heeft de MediaCoach uitgebreide kennis van de wijze waarop informatievaardigheden tot stand komen.

1.1 Media en maatschappij

1.1.1 Mediawijsheid, definities en projecten in binnen- en buitenland

1.1.2 Maatschappelijke discussie rondom mediagerelateerde thema's

1.1.2 Media- en informatietechnologie

1.1.3 Wetenschap en onderzoek

1.1.5 Informatievaardigheden

De Nationale Opleiding MediaCoach Jeugdzorg besteedt veel aandacht aan het ontwikkelen van mediawijsheid bij de jeugd, maar richt zich ook op volwassenen en collega's: immers, binnen jeugdzorg ligt het accent naar kinderen/jongeren en collega's, omdat ouders vaak niet meer betrokken zijn. De Nationaal MediaCoach Jeugdzorg beschikt na afronding van de opleiding over uitgebreide kennis van de belevingswereld van de jeugd en over de wijze waarop de jeugd de media gebruikt.

1.2 Media en jeugd

1.2.1 Belevingswereld van de jeugd

1.2.2 Mediagebruik door jeugd

1.2.3 Mediacomponenten van bekende jeugdzorg thema's: algemeen en specifiek
Zoals algemeen: nieuwe vormen van communicatie, informatie en voorlichting. Zoals specifiek: Digitaal pesten, dreigen en stalken. Loverboys. Seksualiteit en identiteit.

2. Vaardigheden

De Nationaal MediaCoach Jeugdzorg beschikt over een aantal noodzakelijke vaardigheden die hen in de praktijk ondersteunen. Tijdens de opleiding wordt uitgebreid geoefend met coachingvaardigheden. Tevens komen communicatie- en presentatietechnieken aan bod. Daarnaast zijn de MediaCoaches na de opleiding in staat om zelfstandig projecten te ontwerpen en uit te voeren aan de hand van professioneel projectmanagement.

- 2.1 Coachingvaardigheden (verschillende leerstijlen en communicatiestijlen)
- 2.2 Didactische vaardigheden (groepsdynamica en groepsontwikkeling)
- 2.3 Communicatie en presentatietechnieken (coachend begeleiden, uitgaande vanuit de eerder verworven competenties)
- 2.4 Pragmatisch projectmanagement (organisatie van een project, inclusief doelgroepen, doelstellingen en evaluaties)

3. Visie en Mentaliteit

De Nationale Opleiding MediaCoach Jeugdzorg besteedt veel aandacht aan het ontwikkelen van de eigen visie en mentaliteit van de MediaCoach. Gezien de snelle mediaontwikkelingen is het belangrijk dat de MediaCoach in staat is te anticiperen op de toekomst en een rol kan spelen bij de beleidsontwikkeling van de eigen instantie. De Nationaal MediaCoach Jeugdzorg is na de opleiding in staat hiertoe het initiatief te nemen en een effectief beleidsplan in te dienen, het curriculum voor gewenste scholing van collega's te ontwerpen en de scholing te verzorgen of te organiseren en een plan van aanpak te ontwerpen en uit te voeren.

- 3.1 Mediaontwikkelingen en jeugdtrends
- 3.2 Veranderende functies en taken van jeugdzorg en de jeugdzorgprofessional

Uitgangspunten voor de opleiding

Voor de inhoudelijke opzet van de Nationale Opleiding MediaCoach Jeugdzorg is de expertgroep het eens geworden over een aantal algemene uitgangspunten, zoals hieronder beschreven:

1. De materie wordt op een positieve, opbouwende manier voorgelegd aan de doelgroepen. De inhoud moet zich niet alleen richten op de gevaren en risico's van media, maar juist ook de voordelen en mogelijkheden van de media benadrukken.

2. Het gaat niet om het af- of beschermen van kinderen en jongeren voor vermeende schadelijke invloeden, maar om het vergroten van het bewustzijn en de kennis over de commerciële gemedialiseerde maatschappij om hen heen⁶.
3. Omdat de leefwereld en de (communicatie- en informatie)mogelijkheden van jongeren ingrijpend zijn veranderd behoort de jeugdzorg zich te actualiseren en nieuwe ontwikkelingen toe te passen m.b.t. de doelgroep. Een nieuwe, frisse en vooral eigentijdse kijk op doelgroep en jeugdzorg is noodzakelijk.

Werkvormen tijdens de opleiding

Tijdens de opleiding worden bepaalde onderdelen plenair behandeld, maar de nadruk van de opleiding ligt op de zelfwerkzaamheid van de deelnemers, waardoor zij naar de rol van MediaCoach toegroeien. Er wordt in kleine groepen gewerkt aan opdrachten en er is veel tijd voor opinievorming, discussie en het bespreken van het lesmateriaal en thuisopdrachten. De docenten zijn tijdens de sessies continu beschikbaar voor intervisie, ná de sessies zijn de docenten op werkdagen te bereiken via e-mail of telefoon. De contactgegevens van de docenten zijn te vinden in de syllabus van de opleiding.

Inhoudelijke opzet Nationale Opleiding MediaCoach Jeugdzorg

De opleiding bestaat uit een aantal modules, gebaseerd op de uitgebreide syllabus die tijdens de eerste sessie wordt uitgereikt aan de deelnemers. Tevens is er een verplichte literatuurlijst vastgesteld met een aantal boeken, die vooraf en tijdens de opleiding worden gelezen ter uitbreiding van de achtergrondkennis van de studenten. Tenslotte ontvangen de deelnemers na de eerste sessie een persoonlijke inlogcode voor het besloten deel van de website waar zij een schat aan actuele informatie kunnen vinden en tevens contact kunnen opnemen met collega MediaCoaches door heel Nederland (te vinden via www.mediacoachinbeeld.nl).

Mediawijsheid in 4 niveaus

De expertisegroep heeft onderzoek gedaan naar de wijze waarop mediawijsheid aan mensen kan worden aangeleerd. Het blijkt dat mediawijsheid uit 4 competentieniveaus bestaat. Deze 4 niveaus dienen als basis voor de inhoudelijke opzet van de Nationale Opleiding MediaCoach Jeugdzorg. Ook de studenten doorlopen zelf deze niveaus tijdens de opleiding:

⁶ Raad voor Cultuur 2005, www.cultuur.nl

1. Mediabewustzijn
2. Mediabegrip
3. Mediahouding
4. Mediagedrag

Indeling sessies

Elke sessie start met een half uur *'Actualiteit en discussie'*, waarin de studenten aan elkaar presenteren welke actualiteiten hen de afgelopen week zijn opgevallen. Per sessie worden gemiddeld 2 thema's behandeld, waarvoor steeds ter plekke opdrachten worden verstrekt die in kleine groepen worden uitgewerkt en daarna plenair gepresenteerd. Een sessie ziet er dus globaal uit als volgt:

30 minuten	De docenten zijn aanwezig voor individuele studiebegeleiding
30 minuten	Start: Welkom en Actualiteit en discussie
50 minuten	Introductie thema 1 (Kennis, vaardigheden en mentaliteit)
30 minuten	Praktijkopdrachten en intervisie
50 minuten	Introductie thema 2 (Kennis, vaardigheden en mentaliteit)
30 minuten	Praktijkopdrachten en intervisie
30 minuten	Bespreken thuisopdrachten en studiematerialen

Docenten

De docenten staan allen ingeschreven bij het Centraal Register Kort Beroepsonderwijs (CRKBO).⁷ Zij kunnen buigen op een ruime ervaring van presentaties, lezingen, opleidingen en trainingen en hebben een aantal belangrijke publicaties op hun naam staan. Tevens kunnen er toonaangevende gastdocenten een professionele bijdrage vanuit de jeugdzorg/mediapraktijk leveren.

⁷ www.crkbo.nl

	Modules Nationale Opleiding MediaCoach Jeugdzorg	Korte beschrijving van de inhoud
1	Inleiding en definities	Introductie waarbij het kader voor de opleiding wordt geschetst. Verschillende relevante definities worden daarbij behandeld.
2	Mediawijsheid	Introductie van de term mediawijsheid, de stand van zaken in binnen- en buitenland. De 4 bovengenoemde competentieniveaus van mediawijsheid worden uitgebreid besproken, net als mogelijke bronnen voor informatie over mediawijsheid.
3	Media en Maatschappij	<p>Deze module gaat in op alle actuele mediagerelateerde thema's die onderwerp van de maatschappelijke discussie zijn. Daarbij worden meerdere bronnen aangehaald zoals wetenschap, onderzoek, overheid maar ook verschillende digitale bronnen;</p> <ul style="list-style-type: none"> - de WIFI-generatie, het mobiele internet - de rol van media in het leven van jeugd - digitaal pesten, stalken, dreigen - loverboys 2.0 - mediaverslavingen (chatten, gamen) - de (nieuwe) rol van (pleeg)ouders - seksualisering van en in de media: rolmodellen - technische mediaontwikkelingen - sociale media: Facebook, Whatsapp, Skype, Twitter e.a. - beleid m.b.t. sociale media in de instelling - de online imago en reputatie van de instelling en medewerkers - nieuwe bronnen van informatie bij jeugd - nieuwe (media)ethiek: normen en waarden - (on)mogelijkheden binnen de eigen instelling om mediawijsheid op de agenda te zetten - Jeugdzorg 2.0: wat is nodig - etcetera
4	Media en jeugd	In deze module staat de belevingswereld van de jeugd centraal. Wij verdiepen ons in het mediagedrag van de nieuwe generaties en laten de jeugd uitgebreid aan het woord.

5	De rol van de Nationaal MediaCoach Jeugdzorg	Wij verdiepen ons in de rol die de Nationaal MediaCoach Jeugdzorg kan spelen bij het verbeteren van de mediawijsheid van jeugd, ouders, collega's. (Zelf)reflectie is een belangrijk onderdeel in deze module. Hierbij wordt ook ingegaan op de toekomst de jeugdzorg en de –professional zelf.
6	Eigen vaardigheden	Door middel van pragmatische oefeningen en opdrachten worden de coaching- en didactische vaardigheden, communicatie- en presentatietechnieken van de deelnemers ontwikkeld. Daarnaast wordt specifiek projectmanagement voor mediawijsheidprojecten behandeld.
7	De MediaCoach in de praktijk	Tijdens deze module wordt de Nationaal MediaCoach Jeugdzorg ondersteund bij het ontwikkelen van een mediawijsheid beleidsplan, waarmee men na de opleiding direct aan de slag kan. Het beleidsplan bestaat uit een plan van aanpak op korte en lange termijn, waarbij concrete activiteiten worden gedefinieerd.

Websites

www.mediaenmaatschappij.nl

www.mediacoachjeugdzorg.nl

www.nzco.nl

www.mediacoachinbeeld.nl

www.mediarakkers.nl

www.kinderconsument.nl

www.media-coach.eu

www.medialiteracynetwork.org

Sociale media

[www.twitter.com: via @AcademieMM](https://www.twitter.com/@AcademieMM)

Deze studiewijzer geldt als het vakleerplan van de Nationale Opleiding MediaCoach Jeugdzorg

De Nationale Academie voor Media en Maatschappij en het Nationaal Zorg College behandelen de gegevens van deelnemers als strikt vertrouwelijk en gebruikt deze slechts voor eigen communicatie.